

Písomný výstup pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Súkromná základná škola, Dneperská 1, Košice
4. Názov projektu	Nielen doučovanie ale „daco vecej“
5. Kód projektu ITMS2014+	312011R043
6. Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub učiteľov slovenského jazyka
7. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Jana Gičová
8. Školský polrok	I. polrok 2019/2020
9. Odkaz na webovú stránku zverejnenia písomného výstupu	www.dneperska.sk/szsprojekt2019

10.

Úvod:

Stručná anotácia

Cieľom písomného výstupu je zhodnotiť činnosť pedagogického klubu slovenského jazyka počas prvého polroka v školskom roku 2019/2020, dodržanie rámcového programu stretnutí a prijatie záverov a odporúčaní pre ďalšiu pedagogickú prax.

Kľúčové slová

Morfologická rovina, syntaktická rovina, testovanie T5, inovatívne metódy, interaktívne a didaktické pomôcky, slohová výchova – jej písomná i ústna podoba

Zámer a priblíženie témy písomného výstupu

Témou písomného výstupu pedagogického klubu slovenského jazyka je analýza činnosti klubu počas prvého polroka v školskom roku 2019/2020 - porovnanie skúseností jednotlivých členov klubu, analýza inovatívnych metód, využitie interaktívnych a didaktických pomôcok v procese vyučovania

slovenského jazyka a literatúry vo vybraných ročníkoch s cieľom zvýšiť vyučovacie výsledky a kompetencie žiakov na základnej škole.

Jadro:

Klub slovenského jazyka a literatúry pracoval počas prvého polroka školského roku 2019/2020 formou pravidelných stretnutí. Jednotlivé stretnutia vychádzali z rámcového programu stretnutí a držali sa cieľa celého projektu – zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie žiakov.

V úvode nového školského roka došlo k personálnymi zmenám v rámci klubu. Novými členkami klubu sa stali: Mgr. Alica Polyáková a Mgr. Lucia Kondášová (nahradili Mgr. Líviu Grúsovú a Mgr. Hanu Laktičovú). Členky klubu sa pravidelne stretávali dvakrát mesačne v pondelok v zborovni II. stupňa mimo svojich vyučovacích hodín. V prípade kolízie s inými pracovnými povinnosťami bol termín stretnutia preložený a nahradený vhodným termínom.

Úvodné stretnutie v novom školskom roku bolo zamerané na učivo o číslovkách. Keďže predchádzajúci polrok končili členky klubu v rámci morfolologickej roviny zámenami, v tomto školskom roku plynulo pokračovali v morfológii ďalej – učivom o číslovkách - jeho rozsahu a obsahu na 1. a 2. stupni základnej školy so zameraním na vybrané ročníky. Podobne ako pri zámenách, aj pri číslovkách sa vychádza so skúsenosťami žiakov s týmto slovným druhom. Žiaci od 1. ročníka používajú číslovky na hodinách matematiky, preto je vhodné vychádzať pri definovaní čísloviek ako slovného druhu z ich skúseností z matematiky. Na 1. stupni základnej školy žiaci poznajú jednoduchú definíciu čísloviek, dokážu ich používať a rozoznávať vo vetách. Okrem toho zvládajú delenie na základné a radové číslovky, opäť sa pri ich výučbe vychádza z praktického používania týchto čísloviek.

Na 2. stupni základnej školy sa nadväzuje na získané učivo ďalšími druhmi čísloviek a pravopisnými pravidlami pri ich správnom používaní. Čo sa týka pravopisu čísloviek, zo vzájomnej výmeny názor jednotlivých členiek vyplynulo, že práve tento slovný druh spôsobuje žiakom vybraných ročníkov značné problémy. Okrem toho sa členky zhodli, že nesprávne používanie gramatiky sa objavuje nielen na hodinách slovenského jazyka a literatúry, ale aj na hodinách iných predmetov – najmä pri písaní referátov a príprave prezentácií. Neskôr žiaci v podobnom duchu pokračujú na stredných a vysokých školách pri písaní rôznych prác. Takže je veľmi dôležité, aby po absolvovaní základnej školy odchádzali s výbornou znalosťou pravopisných pravidiel. Číslovky patria k problémovým slovným druhom a ovládanie pravopisu čísloviek v bežnom živote je dôležité. V rámci využitia medzipredmetových vzťahov nezabudli spomenúť aktívne používanie čísloviek aj na iných predmetoch, najmä na matematike či fyzike.

Z diskusie v rámci stretnutia vyplynulo, že pri výučbe, ale hlavne pri upevňovaní definícií a pravopisných pravidiel čísloviek, je vhodné používať interaktívne cvičenia a rôzne didaktické

pomôcky. Pri náročnejších učivách na hodinách slovenského jazyka a literatúry majú interaktívne cvičenia a aktivity nezastupiteľné miesto. A učivo o číslovkách nepochybne patrí k tým náročnejším, takže si členky klubu vymenili svoje skúsenosti s používaním didaktických pomôcok, najmä vo vybraných ročníkoch a pri vyučovaní čísloviek. Došlo aj k zhode názorov v tom, že takéto pomôcky výrazne motivujú a podnecujú žiakov k aktivite a tvorivosti. Žiaci sa snažia dosiahnuť čo najlepší výsledok a osvojujú si učivo nenásilnou formou. Ako veľmi dobrý príklad bola uvedená práca s interaktívnou tabuľou. Práve pri nej majú žiaci možnosť prezentovať sa pred kolektívom triedy. Zároveň sú vedení k prosociálnemu správaniu a spoluzodpovednosti za prácu skupiny či celej triedy. Súčasne sa dá využiť aj samostatná práca žiakov, pri ktorej je dôležitá následná kontrola správnosti. Učivo morfológie sa osvojuje v každom ročníku nižšieho sekundárneho vzdelávania. Východiskom je učivo zvládnuté na stupni primárneho vzdelávania, ktoré sa špirálovite obohacuje o nové poznatky v priebehu celého nižšieho sekundárneho vzdelávania. Na hodinách slovenského jazyka a literatúry je potrebné využívať učebný materiál a pomôcky, ktoré v plnej miere zvyšujú kompetencie žiakov v oblasti morfológie a pravopisu jednotlivých slovných druhov.

Aj témou druhého septembrového stretnutia bola morfológická rovina jazyka, členky klubu sa venovali slovesám ako slovnému druhu. Vymenili si skúsenosti so správnym alebo nesprávnym používaním slovies vo vybraných ročníkoch. Slovesá sú piatym slovným druhom a tvoria základ každej plnohodnotnej slovenskej vety. Žiaci na 1. stupni základnej školy dokážu vo vete určiť sloveso ako slovný druh a zvládnu určiť aj časť gramatických kategórií, so slovnými druhmi sa po prvýkrát stretávajú v 3. ročníku, kde sa vyvodila definícia všetkých ohybných slovných druhov. Vo 4. ročníku sa rozšíria poznatky o ohybných slovných druhoch, žiaci sa oboznámia s gramatickými kategóriami ohybných slovných druhov, pri slovesách s neurčitkom a časovaním. Naučia sa triediť aj neohybné slovné druhy, poznávajú ich funkciu a následne identifikáciu v texte.

Pri používaní slovies vo vybraných ročníkoch na oboch stupňoch základnej školy našli členky klubu nedostatky, ktoré sa objavujú pri používaní materinského jazyka v bežnom živote. Jedným zo stále sa objavujúcim problémom je správne vykanie – teda používanie správneho tvaru slovesa pri vykaní (ktorý sa odlišuje od tvaru slovesa pri tykaní). Žiaci na 1. stupni po príchode do školy majú problém so správnym uplatňovaním tykania a vykania. Na hodinách slovenského jazyka sa vyučujúci potrebujú venovať aj ústnej, aj písomnej podobe správneho vykania. Žiaci sa postupne oboznamujú so správnym vykaním v písomnej podobe – najskôr vo forme zámen pri písaní napr. listov alebo pohľadníc, vo vyšších ročníkoch sa táto problematika spája práve s učivom o slovesných tvaroch. Na 2. stupni základnej školy žiaci okrem určenia slovesa ako slovného druhu obohacujú svoje vedomosti o delenie slovies podľa rôznych kritérií – slovesá plnovýznamové a pomocné, slovesá činnostné a stavové a pod. V súvislosti s tým rozširujú svoje vedomosti o ďalšie gramatické kategórie – spôsob, slovesný vid, slovesný rod.

Okrem určovania gramatických kategórií je potrebné venovať sa aj pravopisu slovies. Všetky

členky klubu sa jednohlasne zhodli, že jednou z častých chýb, ktoré sa vyskytujú pri písaní slovíes je písanie slovesných tvarov v rozkazovacom spôsobe, a to aj pri tých slovesách, ktoré patria medzi vybrané slová. Okrem toho aj tvar minulého času v 3. osobe plurálu sa opakovane objavuje pri písaní pravopisných cvičení alebo diktátov s nesprávnym pravopisom, resp. s gramaticky nesprávnou koncovkou.

Veľmi dobrú skúsenosť majú vyučujúce slovenského jazyka vo vybraných ročníkoch s prácou s textami, pri ktorých sa okrem čítania s porozumením dáva dôraz aj na morfológickú stránku textu. Na stretnutí odznel tiež názor, že spôsob výučby slovných druhov izolovane od textu viedol k neefektívnosti a k neucelenému osvojeniu poznatkov žiakov v tejto oblasti. Je dôležité, aby žiaci vnímali gramatické a pravopisné pravidlá v kontexte používania slovenského jazyka

Okrem toho je podľa vyučujúcich slovenského jazyka a literatúry vhodné zaradiť do vyučovacieho procesu aj interaktívne didaktické pomôcky. V nižších ročníkoch pomáha - hlavne kvôli uplatňovaniu zásady názornosti – interaktívna tabuľa, najmä pri precvičovaní a fixácii nadobudnutých vedomostí. Zároveň sa všetky členky klubu kladne vyjadrili k využívaniu prezentácií. Výučbové prezentácie sa osvedčili najmä pri osvojovaní si nového učiva o slovesách, keďže vizuálny obsah snímky podnecuje trvalejšie zapamätanie si učiva.

Správne používanie slovíes vo vybraných ročníkoch je podmienené aj používaním vhodných didaktických pomôcok, ktorým sa na stretnutí venovali členky klubu. Aktívne využívanie interaktívnych pomôcok pomáha zvyšovať kompetencie žiakov pri osvojovaní si gramatických a pravopisných pravidiel v slovenskom jazyku.

V morfológickej rovine pokračovalo aj ďalšie stretnutie členov klubu slovenského jazyka a literatúry. Na začiatku stretnutia si jednotlivé členky vymenili svoje skúsenosti z vyučovacích hodín, na ktorých sa venujú neohybným slovným druhom. Keďže ide o slovné druhy, ktoré pri používaní nemenia svoj tvar, najmä žiaci nižších ročníkov majú problém pri určovaní týchto slovných druhov. Ale aj žiaci vyšších ročníkov určujú nesprávne jednotlivé neohybné slovné druhy, pretože okrem toho, že nemenia pri používaní vo vetách svoj tvar, nedá sa na ne ani pýtať (ako pri ohybných slovných druhoch) a nemajú gramatické kategórie. Na stretnutí vyplynulo, že často tiež dochádza k zámene pri určovaní prísloviek – žiaci si ich mýlia s prídavným menom. Pritom príslovky patria k neohybným slovným druhom bližšie určujúcim prídavné mená alebo slovesá, delia sa podľa okolností deja na príslovky miesta, času, spôsobu a príčiny. Pri bližšom určovaní príslovky pomáhajú žiakom základné otázky (kde?, kedy?, ako?, prečo?). Vyučujúce nezabudli ešte spomenúť pravopis prísloviek, ktorý žiakom spôsobuje problémy, najmä pri stupňovaní prísloviek.

Ďalším neohybným slovným druhom, ktorý sa žiaci učia postupne rozlišovať sú predložky. Vo vete nestoja samostatne, ale vždy v spojení s iným slovom. Vyjadrujú vzťah medzi slovami. Zo skúseností vyučujúcich odznelo, že žiaci nižších ročníkov si dosť často mýlia predložky so spojkami. A to aj napriek tomu, že spojky spájajú slová a vety. Žiakom sa tieto „krátke slovíčka“ zdajú veľmi podobné,

priam rovnaké. Žiaci na druhom stupni riešia iný problém v súvislosti s predložkami – konkrétne - praktické uplatnenie vedomostí o prvotných a druhotných predložkách. Keďže druhotné predložky môžu byť aj iným slovným druhom, je potrebné žiakov naučiť rozlišovať ku ktorému slovnému druhu musia dané slovo zaradiť (ak nejde o predložku, môže ísť o príslovku alebo aj o časticu). V tejto časti stretnutia sa členky klubu jednoznačne zhodli na tom, že pri výuke aj pri upevňovaní spomínaných slovných druhov sú veľmi vhodné interaktívne pomôcky a cvičenia. Vo fáze upevňovania týchto vedomostí sa osvedčila aktivita kombinovaná s metodickými listami a ich následnou kontrolou, ktorá prispieva ku kvalitnejšiemu vzdelávaniu žiakov.

Okrem správneho rozlíšenia jednotlivých neohybných slovných druhov problémom ostáva stále aj pravopis. Pri písaní spojok sa tento problém spája s písaním alebo nepísaním čiarok pred danými spojkami. Vyučujúce druhého stupňa uviedli, že starším žiakom sa táto problematika lepšie dostáva do povedomia pri učive o delení spojok na priraďovacie a podrad'ovacie. Gramatické pravidlá spájajúce sa s definíciou jednotlivých druhov spojok prinášajú aj systém písania čiarok, ktorý si žiaci postupne osvojujú. Vyučujúce sa zhodli, že najlepšie sa písanie alebo nepísanie čiarok v súvislosti so spojkami vyučuje pri téme súvetí. Pri interaktívnych cvičeniach majú žiaci možnosť spájať jednotlivé časti súvetí a aj takouto formou si upevniť učivo nielen o súvetiach, ale aj o spojkách, ktoré ich spájajú.

Podľa názoru jednotlivých vyučujúcich patria častice medzi najťažší slovný druh – čo sa týka jeho určenia vo vete. Žiaci vybraných ročníkoch ovládajú definíciu tohto slovného druhu, ale vo vetách im spôsobuje identifikácia častíc dosť veľké ťažkosti. Keďže ide o relatívne málo početný a špecifický neohybný slovný druh, žiakom pomáha, že týmto slovným druhom hovoriaci nadväzuje na kontext alebo na situáciu, a pritom vyjadruje svoj vzťah k obsahu výpovede. Ťažiskom problému rozlíšiť ho vo vetách je to, že vo funkcii častice sa môže objaviť aj slovo, ktoré má v inej vete úplne inú funkciu. Podľa názoru vyučujúcich má práve toto mätúci vplyv na žiakov, pretože vo funkcii častice sa objavujú aj ohybné, aj neohybné slovné druhy, napr. podstatné meno, sloveso, číslovka, príslovka, ale aj spojka či citoslovce.

A záver tejto časti stretnutia patril poslednému z neohybných a aj neplnovýznamových slovných druhov – citoslovciam. Tento slovný druh má podľa vyučujúcich slovenského jazyka jasnú definíciu a na rozdiel od vyššie spomínaného slovného druhu nespôsobuje žiakom pri jeho určovaní až také veľké ťažkosti, ako sa zmienili už vyššie. Ide o slovný druh, ktorý obyčajne nemá žiadnu gramatickú súvislosť so zvyškom vety a vyjadruje iba osobný postoj alebo emócie hovorca vety. V niektorých prípadoch môžu citoslovce slúžiť aj na vyplnenie prázdnych častí vety.

Pri definovaní problémov pri výuke slovných druhov došlo medzi jednotlivými členkami klubu slovenského jazyka k zhode v tom, že pravidelným problémom, s ktorým sa na hodinách slovenského jazyka stretávajú pri problematike slovných druhov, je prelínanie delenia na neohybné a neplnovýznamové slovné druhy. Podľa skúseností vyučujúcich dochádza k upevneniu tohto

rozdelenia slovných druhov až vo vyšších ročníkoch pri téme venovanej syntaxi, pretože až tam žiaci úplne pochopia význam a postavenie slovného druhu, ktorý môže alebo nemôže plniť funkciu vetného člena.

Takže podľa vyučujúcich je potrebné morfológickú rovinu jazyka, konkrétne jej neohybné a neplnovýznamové slovné druhy, na hodinách slovenského jazyka a literatúry vo vybraných ročníkoch predkladať žiakom aj pomocou interaktívnych didaktických pomôcok. Prispievajú ku kvalitnejšiemu a trvácnejšiemu upevneniu si danej problematiky

A zároveň sa vyučujúce zhodli aj v tom, že osvojovanie si jazykovedného učiva nie je pre žiakov vždy atraktívne. Žiaci nevidia jeho potrebu a využitie v praktickom živote. A práve preto je potrebné zatriťvať preberané učivo a aktívne zapojiť žiakov do vyučovacieho procesu. V nižších ročníkoch sa jednoznačne osvedčila práca s interaktívnou tabuľou. Vo vyšších ročníkoch je tiež vhodné priblížiť žiakom morfológickú rovinu jazyka formou interaktívnych cvičení. A na doplnenie k nim sú veľmi vhodné aj pracovné listy, hlavne vo fáze upevňovania získaných vedomostí.

Keďže všetky slovné druhy majú svoje postavenie a význam v rámci vety, žiaci základnej školy sa špirálovite oboznamujú s touto problematikou od nižších až po vyššie ročníky. Práve preto bola témou ďalšieho stretnutia klubu slovenského jazyka práve veta a vedomosti o nej, s ktorými sa stretávajú žiaci základnej školy. Vetu majú žiaci definovanú ako základnú syntaktickú jednotku s uceleným významom, gramaticky usporiadanú a intonačne uzavretú, ktorá má zároveň povahu základnej komunikatívnej jednotky.

V úvode zasadnutia si vyučujúce porovnali skúsenosti s používaním a tvorbou viet na oboch stupňoch základnej školy. V nižších ročníkoch žiaci ovládajú delenie viet podľa vyjadrenia postoja hovoriaceho ku skutočnosti, teda podľa obsahu (modálnosti) a s touto témou sa oboznamujú aj prostredníctvom interpunkčných znamienok na konci viet. Na 2. stupni sa vedomosti o vetách rozširujú o delenie podľa zloženia, členitosti. Takisto sa táto téma špirálovito prelína s témou vetných členov, ktoré vo vete vytvárajú sklady a v poslednom rade aj s témou súvetí.

Všetky vyučujúce sa zhodli, že žiaci vo vybraných ročníkoch sa radi zapájajú do didaktických hier, keďže sú spojením detskej hry a vyučovania. Žiakom tieto hry pomáhajú upevňovať a prehľbovať získané vedomosti. Výnimkou nie je ani učivo o vetách a ich delení podľa rôznych kritérií. Na stretnutí odznel názor, že jazykové hry o vetách je vhodné zaradiť do vyučovania najmä pri polročnom alebo koncoročnom opakovaní. Osvedčilo sa ich použitie aj pri upevňovaní tematického celku. Takisto odznel názor, že nie je vhodné, aby jazykové hry zamerané na upevňovanie učiva o vetách trvali dlho, pretože môžu byť pre žiakov a unavujúce. A rovnako dôležité je aj to, aby si žiaci pri hrách nielen zopakovali učivo o vetách, ale aj nenásilnou formou si zasúťažili a zahrli sa.

Samozrejme, že vyučujúce nezabudli pripomenúť aj slovosledné princípy potrebné pri správnej tvorbe slovenskej vety. V slovenčine je slovosled vety pomerne voľný, nie však ľubovoľný. Na slovosled pôsobia významová stránka, rečnícka stavba vety a rytmičné ukazovatele. A práve pri

osvojovaní si jednotlivých slovosledných činiteľov sú vhodné jazykové hry, ktoré nenásilnou formou sprostredkujú potrebné vedomosti. Na základe získaných skúseností vo vybraných ročníkoch bol na stretnutí prezentovaný názor, že formou jazykových hier nepochybne dochádza k trvalejšiemu zachovaniu potrebných informácií a vedomostí. Práve naopak, vyučujúcim slovenského jazyka sa osvedčili rôzne jazykové hry a vidia v nich vysokú efektívnosť najmä pri upevňovaní vedomostí o vetách.

Členky klubu sa zhodli, že pomocou jazykových hier je možné upevniť učivo o vetách, ktoré žiaci práve v škole preberajú. Pri spojení učenia s hrou dochádza k vytvoreniu jazykovej hry, ktorá je vhodným doplnkom vyučovacích metód. Tiež je vhodné opakovať učivo formou hier pravidelne. Jazykovými hrami možno upútať pozornosť žiakov, vstúpovať im nové poznatky, zručnosti, stupňovať požiadavky na ich tvorivú činnosť a rozvíjať fantáziu.

Keďže postavenie slov vo slovenskej vete podlieha určitým významovým aj gramatickým pravidlám, v tomto duchu pokračovalo aj ďalšie stretnutie členov klubu slovenského jazyka a literatúry. V úvode zasadnutia sa vyučujúce venovali skladbe na hodinách slovenského na oboch stupňoch základnej školy. V nižších ročníkoch žiaci neovládajú terminológiu a učivo o syntaxi. Ale pri výuke slovných druhov sa stretávajú s otázkami kto? čo? a čo robí? . Kolegyňa z 1. stupňa reagovala na túto problematiku tým, že žiaci dokážu pomocou vhodných otázok nájsť tie správne slová, aj keď ich nemajú ešte definované ako vetné členy. Žiaci na 2. stupni sa postupne zoznamujú s jednotlivými vetnými členmi, najskôr so základnými. Pri podmete pracujú s rovnakými otázkami ako žiaci na 1. stupni, ale učivo sa postupne rozširuje o vyjadrený, nevyjadrený a viacnásobný podmet. Rovnaký postup je aj pri prísudku, žiakom pribúdajú vedomosti o slovesnom, mennom a tiež viacnásobnom prísudku. S témou základných vetných členov úzko súvisí aj problematika viet – podľa členitosti. Tej sa členky klubu venovali na predchádzajúcom stretnutí a správne pripomenuli, že žiakom sa pojmy a súvislosti z tejto oblasti postupne upevňujú.

Po základných vetných členoch prichádzajú na rad rozvíjacie vetné členy. Pomocou správnej formulácie otázok a definície jednotlivých vetných členov žiakom pribúdajú vedomosti zo syntaktickej roviny slovenského jazyka. Vyučujúcim sa osvedčili rôzne jazykové hry, ktoré žiakom pomáhajú fixovať toto učivo. Pomocou hier si žiaci upevňujú väzby medzi jednotlivými vetnými členmi. Jazykové hry im pomáhajú prehľadne sa orientovať v problematike vetných členov. Po nadobudnutí vedomostí o vetných členoch špirálovite nasleduje téma skladov. Pri vysvetľovaní učiva o jednotlivých vetných členoch sa na hodinách slovenského jazyka žiaci postupne zoznamujú s ich postavením vo vete a so vzájomnými vzťahmi medzi nimi – s vetnými skladmi.

Všetky vyučujúce sa zhodli v tom, že učivo o syntaxi nie je vôbec jednoduchým učivom a spôsobuje žiakom nemalé problémy. Preto je veľmi vhodné zapojiť pri upevňovaní tohto učiva jazykové hry. Najmä tie, ktoré rozvíjajú logické a kombinačné myslenie žiakov. Okrem toho jazykové hry zlepšujú koncentráciu pozornosti, rozvíjajú tvorivé myslenie a cvičia pamäť aj predstavivosť.

Odznal názor, že jazykové hry pri učive o syntaxi môžu dokonca žiakov intenzívne zapájať a donútiť ich k sústredeniu, zvýšiť ich záujem najmä pri polročnom alebo koncoročnom opakovaní. Osvedčilo sa ich použitie aj pri upevňovaní tematického celku. A v závere stretnutia venovaného upevňovaniu vedomostí o vetných členoch a skladoch odznal aj názor, aby sa týmto jazykovým hram venoval primeraný čas.

Zo stretnutia klubu jednoznačne vyplynulo, že pomocou jazykových hier je možné upevniť učivo o vetných členoch a skladoch, ktoré patrí k tým náročnejším. Pri preberaní učiva o vetných členoch a skladoch vo vybraných ročníkoch slúžia jazykové hry pre motiváciu, lepšie porozumenie a názornú aplikáciu preberaného učiva. Jednoznačne pomáhajú rozvíjať všetky kľúčové kompetencie, a tým plnia ciele moderného poňatia vyučovania.

Druhú polovicu stretnutí klubu naplánovaných v tomto polroku šk. r. 2019/2020 tvorili stretnutia venované slohovej výchove. V úvode prvého stretnutia s touto problematikou sa jeho členky venovali komunikácii. Odznali názory, z ktorých vyplynulo, že komunikačné zručnosti sú nevyhnutnou životnou potrebou každého človeka. Schopnosti a zručnosti efektívne komunikovať, zaujímavo hovoriť, tvoriť bezchybné súvislé texty, štylizovať a spisovne sa vyjadrovať sú základnými piliermi spoločenskej komunikácie. Práve preto je nevyhnutné vytvoriť už v školskom prostredí predpoklady na to, aby dieťa od začiatku školskej dochádzky prešlo od osvojenia si slohových vedomostí až k získavaniu jazykových a komunikačných zručností využiteľných v každodennom živote. Slohová výchova má v tomto kontexte nenahraditeľné miesto.

Členky klubu sa jednoznačne zhodli v tom, že v živote oveľa viac hovoríme ako píšeme. Z tohto dôvodu je potrebný sústavný slohový nácvik v ústnych prejavoch.

Žiaci 1. ale aj 2. stupňa základnej školy radi rozprávajú svoje zážitky a skúsenosti. Plynulý ústny prejav vyžaduje väčšiu pohotovosť ako písaný prejav. Na stretnutí odznal názor, že túto pohotovosť žiaci získavajú nielen na hodinách slohu, ale aj na ostatných vyučovacích predmetoch a mimoškolských aktivitách. Každá odpoveď žiaka by mala byť uceleným slohovým útvarom.

Žiaci sa na hodinách slohu pod vedením svojich vyučujúcich venujú nácviku súvislých ústnych prejavov. Ústny prejav je možné predniesť vopred pripravený alebo aj nepripravený na nejakú tému. Vyučujúce uviedli príklady z praxe, kde odznali nepripravené ústne prejavy na aktuálnu tému. Zhodli sa v tom, že pomocou týchto prejavov si žiaci precvičujú pohotovosť výrazu a techniku prednesu. Naopak, hodnota vopred pripravených prejavov sa prejavuje v tom, že upevňujú návyk už v príprave myslieť na vlastnosti hovoreného prejavu a na techniku jeho prednesu.

Na 1. ale aj na 2. stupni základnej školy je veľmi dôležité motivovať žiakov k správne prejavu. Žiaci si najskôr hravou, nenásilnou formou osvojujú jednoduché slovné vyjadrovanie, výslovnosť hlások a prácu s dychom. V tejto časti stretnutia sa členky klubu podrobnejšie venovali správne dýchaniu pri ústnom prejave, pretože nesprávny dych v kombinácii s trémou žiakov býva často cestou k dýchavičnému prejavu, ktorý je spojený s neprirodzeným členením a intonáciami. Logika textu

ustupuje problémom spôsobeným tzv. krátkym dychom, prízvuky nezriedka končia na opačnom konci.

Z analýzy jednoduchých ústnych slohových útvarov vyplynulo, že žiaci vybraných ročníkov si často vôbec neuvedomujú potrebu dodržiavať prozodické vlastnosti reči – najmä vetný prízvuk, pauzy (ktoré modifikujú prejav podľa rozličných okolností). Práve tejto oblasti je potrebné na vyučovacích hodinách venovať zvýšenú pozornosť, a to nielen na hodinách slohu, ale aj na hodinách čítania a literatúry nácvikom čítania umeleckých textov. Vhodnými cvičeniami na prípravu kvalitných ústnych prejavov sú slovné hračky a jazykolamy. Z praxe vyučujúcich vyplynulo, že aj pri príprave ústnych prejavov pomáha žiakom nácvik gestikulácie a mimiky, vyjadrovanie sa posunkami bez slov.

Ďalším problémom, ktorý sa objavuje často v prejavoch žiakov, sú tzv. slovné parazity alebo slovné „barličky“, napr. každú vetu začínajú slovom keď alebo tak. Okrem toho často opakujú ukazovacie zámená, nadmerne používajú spojky a, a potom a iné. Niekedy do prejavov žiakov vklánu aj slangové alebo nárečové slová. Ako veľké pozitívum z týchto situácií uviedli vyučujúce slovenského jazyka fakt, že na tieto chyby sa dokážu žiaci sami upozorniť a opraviť si ich.

Takisto často sa opakujúcim negatívnym javom je prílišná rozvlácnosť. Tu sa potvrdilo, čím mladší žiak, tým väčšia rozvlácnosť hovoreného prejavu. Vyučujúca 1. stupňa dosvedčila, že nedostatkom detskej reči býva schopnosť, čo najstručnejšie vyjadriť určitú situáciu. Práve preto je potrebné venovať sa pri príprave ústnych slohových útvarov v dostatočnej miere tejto problematike. Život v škole aj mimo nej ale prináša dostatok príležitostí na ústne prejavy žiakov, takže úlohou učiteľa je len vybrať vhodnú tému a usmerniť žiakov pri jej spracovaní.

Vyučujúce sa zhodli tiež v tom, že na prejavy žiakov má nepochybne vplyv aj vyjadrovanie učiteľa. A práve preto by mali byť prejavy každého učiteľa vzorom kultivovaného ústneho prejavu, mal by podávať prehľadné, zaujímavé informácie, mali by byť prednesené výstižne a výrazne.

V závere stretnutia sa členky klubu zhodli na tom, že tvorením ústnych prejavov cvičíme žiakov najmä v pohotovom vyjadrovaní. Zároveň je veľmi dôležité využívať medzipredmetové vzťahy - každá odpoveď žiaka má byť ucelený slohový prejav. A samozrejme nezabudli ani na to, že dobrou prípravou na samostatné prejavy žiakov je výrazné čítanie a najmä umelecký prednes poézie a prózy, ktorý so žiakmi vybraných ročníkov precvičujú na hodinách čítania a literárnej výchovy (s dôrazom na dodržiavanie prozodických vlastností reči).

Nasledujúce stretnutie klubu úzko nadväzovalo na predchádzajúce. Jeho členky sa v úvode venovali metódam nácviku písomných slohových útvarov. Nadviazali na umenie čítania – a zdôraznili, že takisto dôležité je naučiť žiakov vnímať a pozorovať. Slohový výcvik je úzko spojený s pozorovaním, je jeho odrazom. Na pozorovanie je vhodné žiakom vybrať také javy, ktoré pre nich majú význam a môžu upútať ich pozornosť. Môžu to byť veci a javy, ktoré nás obklopujú. Ale je možné zaradiť tu aj vzťahy medzi ľuďmi alebo estetické zážitky. Nepochybne bude pozorovanie cieľavedomejšie a úplnejšie vtedy, ak učiteľ žiakov usmerní vhodnými otázkami. Z vlastných skúseností sa vyučujúce slovenského jazyka vyjadrili k tejto problematike a uviedli, ak po skončení

pozorovania sa majú žiaci vyjadriť – ústne alebo písomne – núti ich to analyzovať, klasifikovať a porovnávať svoje postrehy. Ak dostali žiaci dopredu úlohu, aby po pozorovaní napísali krátku správu o tom, čo videli, boli vlastne nútení presnejšie a podrobnejšie pozorovať. Pretože ak vieme, že máme podať o svojom pozorovaní správu, budeme určite sledovať daný predmet alebo jav omnoho presnejšie ako niekto, kto takúto správu podať nemusí.

Vyučujúce sa zhodli, že úlohou učiteľa je sledovať a hodnotiť pravdivosť, presnosť a úplnosť žiackych pozorovaní. Žiakom je potrebné ukázať aj to, že ich hodnotenie na prvý pohľad býva často povrchné, neúplné a nepravdivé. Z hodín slohu vo vybraných ročníkoch vyplynulo, že viac znakov, vlastností a podrobností si žiaci všimli, ak mali na tabuli napísanú slovnú zásobu vhodných slov. Tieto slová ich vopred upozornili, čo by si asi mali všimnúť a zároveň aj oživilo ich doterajšie skúsenosti a asociácie.

Ďalšou pozitívnou skúsenosťou vo vybraných ročníkoch bolo precvičovanie si dôkladného čítania aj tým, že po prečítaní žiaci zostavovali osnovu alebo výťah.

Obsahom stretnutia bol aj postup tvorby písomných slohových prejavov vo vybraných ročníkoch. Žiaci sa na hodinách slohu učia logicky, pohotovo a výstižne vyjadriť. Zo vzájomnej výmeny skúseností vyplynulo, že učitelia by mali žiakov pri tvorbe textov usmerniť, aby výber štylistických prostriedkov bol čo najvýstižnejší.

Pri analýze jednoduchých písomných prejavov dospeli členky stretnutia k záveru, že vo vybraných ročníkoch je potrebné žiakov nasmerovať a opravovať najmä v tých vyjadrovacích prostriedkoch, ktoré sú pre daný štýl a slohový útvar typické, a teda potrebné.

Hotový slohový útvar – v ústnej alebo písomnej podobe – je kompaktný celok. Je výsledkom zložitého – štýlotvorného – procesu. Vyučujúce na stretnutí potvrdili, že štýlotvorný proces je proces, ktorým sa tvorí štýl. V štýlotvornej činnosti sa stretávajú rôzne zložky a úlohou učiteľa je usmerňovať žiakov pri ich používaní. Na stretnutí sa vyučujúce slovenského jazyka venovali štýlotvorným činiteľom na hodinách slohu v podmienkach základnej školy. Ak medzi subjektívne štýlotvorné činitele patria vlastnosti autora prejavu, jednoznačne sa zhodli v tom, že z nich sa na formovaní slohového útvaru najvýraznejšie zúčastňuje intelektuálna vyspelosť žiaka. Ak má žiak väčšiu slovnú zásobu, je jeho prejav aj gramaticky, aj kompozične usporiadaný. Lepšie, presnejšie a k cieľu primeranejšie vyberá a usporadúva výrazy. Týka sa to rovnako žiakov 1. aj 2. stupňa. Nemenej dôležité miesto má aj citové založenie žiaka, jeho temperament a povaha. Vyučujúce si vzájomnou výmenou názorov potvrdili, že chladnejšie povahy vyberajú pokojnejšie výrazové prostriedky, majú disciplinovanejšiu skladbu textu, starostlivejšie vyberanú a usporiadanú lexiku, pravidelnejšiu stavbu vety. Títo žiaci sú vo vyjadrovaní zdržanlivejší, decentnejší. Naopak temperamentnejšie a emocionálne založené typy žiakov sú v prejave nestále, miešajú prostriedky z rozličných štylistických rovín, slovná zásoba je expresívnejšia. Ich prejav má dynamickejší a subjektívny výraz, veci posudzujú skôr citovo. Z pohľadu učiteľa je dôležité primerane zasiahnuť pri tvorbe písomných

prejavov a nasmerovať prácu žiaka vhodným smerom.

Okrem štýlotvorných činiteľov sa na tvorbe slohového útvaru podieľajú aj objektívne štýlotvorné činitele, ktoré ovplyvňujú výslednú podobu slohového útvaru. Patria medzi ne funkcia a predmet písomného prejavu, jazykový materiál – vyjadrovacie prostriedky. Vyučujúce potvrdili, že žiakom je potrebné vysvetliť dôležitosť funkcie ako základného štýlotvorného činiteľa. A to dokonca v jej dvoch podobách: v dorozumievacej a v estetickej. Jazykový prejav – v podobe akéhokoľvek slohového útvaru – plní úlohu odovzdania nejakej informácie. Keby jazyk nevedel plniť tento cieľ, jeho existencia by nemala zmysel. Ale aj pri plnení tejto základnej funkcie má štýl nejaké zafarbenie. Jazykový materiál sa pri tvorbe slohových útvarov používa podľa toho, či bude mať písomnú alebo ústnu podobu. V ústnom prejave majú možnosť žiaci pracovať s hlasom, s intonáciou, okrem toho môžu využiť reč tela. V písomnom prejave je to nutné nahradiť výberom vhodných slov a použitím diakritických znamienok.

V záverečnom zhrnutí stretnutia odznel názor, že pri tvorbe jednoduchých slohových písomných prejavov je potrebná aktívna účasť učiteľa – a to v podobe usmernenia žiackej štylizácie, pravopisnej stránky a aj pri celkovej úprave. Naučiť žiakov vyjadrovať sa správne, výstižne, primerane veku a situácii je možné pomocou malých krokov – spracovaním rozličných slohových tém do podoby jednoduchých slohových písomných prejavov.

Nasledujúce stretnutie patrilo útvarom umeleckého aj vecného textu. Na začiatku stretnutia zaznel názor, že s umeleckým textom sa žiaci stretávajú na hodinách slovenského jazyka a literatúry vo väčšej miere ako s vecným – hlavne na hodinách čítania na 1. stupni a na hodinách literatúry na 2. stupni. Okrem toho aj na hodinách slohovej výchovy sa pri vyučovaní znakov jednotlivých jazykových štýlov a slohových postupov vyskytujú ukážky umeleckého textu.

Žiaci sa už na 1. stupni zoznamujú so znakmi vecného textu, dokážu odlíšiť vecný a umelecký text. Vecný text prvotne slúži na rýchly a presný prenos informácií. Napriek tomu sú aj vecné texty do určitej miery diferencované podľa žánrového zaradenia a štýlovej príslušnosti. Texty vecnej literatúry sú zamerané na komunikovanie vedeckých poznatkov z rôznych oblastí – náučné texty, na pohotové a objektívne informovanie o aktuálnych otázkach zo spoločenského, kultúrneho či športového života – publicistické texty a napokon na administratívne texty. V priebehu 1. a 2. stupňa sa žiaci priebežne oboznamujú s jednotlivými typmi textov. A samozrejme rozvíjajú aj svoje štylizáčne schopnosti a tvoria pod vedením svojich učiteľov.

Medzi umelecké texty patria všetky texty epiky, lyriky a dramatickej tvorby, ktoré sa zameriavajú na dosiahnutie estetického zážitku. Od vecných textov sa odlišujú obsahom, významovými a lexikálnymi vlastnosťami.

Z výmeny skúseností jednotlivých členiek vyplynulo, že žiaci vo všetkých ročníkoch základnej školy obľubujú dokončiť rozprávanie alebo nedokončené prozaické dielo. Medzi ďalšie obľúbené časti slohovej výchovy patrí dramatizácia kratšieho prozaického alebo básnického textu. Žiaci v nižších

ročníkoch radi prezentujú vlastný text, žiakom vyšších ročníkov vyhovuje prezentácia a obhajoba vlastného názoru na nejakú tému.

Členky uzavreli stretnutie s tým, že okrem uplatňovania znakov pri tvorbe slohových útvarov je potrebné dodržiavať nielen znaky jednotlivých slohových postupov a jazykových žánrov, ale v textoch vecnej a umeleckej literatúry je potrebné aplikovať aj získané jazykovedné vedomosti.

V závere stretnutia sa členky zhodli v tom, že žiaci vybraných ročníkov sa na hodinách slovenského jazyka a literatúry radi tvorivo prezentujú v ústnej aj písomnej podobe. Úlohou učiteľa ostáva ich v tom podporovať a usmerňovať – pri písomnom prejave je potrebné dbať na správne aplikovanie jazykovedných vedomostí a pri ústnom prejave netreba zabúdať na adekvátne aplikovanie poznatkov verbálnej aj neverbálnej komunikácie.

V priebehu mesiaca november prebehlo celoslovenské testovanie žiakov 5. ročníka. Práve ono sa stalo témou jedného zo stretnutí klubu slovenského jazyka a literatúry. Na začiatku bola stručne predstavená spoločnosť NÚCEM ako štátna rozpočtová organizácia s právnou subjektivitou, ktorá bola zriadená Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a jednou z jej základných úloh je aj externé testovanie žiakov 5. a 9. ročníka základných škôl SR. Keďže s oficiálnymi výsledkami sa školy stretli až 20.12.2019 a kompletne výsledkové listiny škôl a jednotlivých žiakov boli školám odoslané v elektronickej podobe až v polovici januára 2020, na novembrovom stretnutí sa členky klubu venovali len predbežným výsledkom v jednotlivých triedach 5. ročníka. Pri polročnom zhodnotení práce členov klubu sa k týmto výsledkom vrátili, pretože už bolo možné oprieť sa o reálne výsledky:

5. A 73,8 7%

5. B 75,79 %

5. C 77,3 %

Celoslovenského testovania žiakov 5. ročníka ZŠ sa v školskom roku 2019/2020 zúčastnilo na našej škole 58.

V teste zo slovenského jazyka a literatúry mohli žiaci získať maximálny počet bodov 30.

Priemerný počet bodov školy: 22,7

Priemerný počet bodov v rámci SR: 19,4

Priemerná úspešnosť školy (v %): 75,7

Priemerná úspešnosť v SR – národný priemer (v %): 64,8

Rozdiel priemernej úspešnosti oproti národnému priemeru (v %): 10,9

Test zo slovenského jazyka a literatúry overoval základné jazykové, literárne a čitateľské

schopnosti a zručnosti, ktorými by mali žiaci disponovať na konci 4. ročníka pri vstupe na 2. stupeň ZŠ. Overovanie základných vedomostí a zručností z jednotlivých tematických okruhov vyplývalo z požiadaviek na jazykové, štylistické, čitateľské a interpretačné schopnosti a zručnosti žiakov. V teste sa taktiež vychádzalo z požiadaviek ŠVP pre primárne vzdelávanie. K hlavným aspektom predmetu slovenský jazyk a literatúra na 1. stupni ZŠ patrí rozvoj slovnej zásoby, získanie základov pravopisu a znalostí z predmetovej zložky čítanie a literárna výchova, dôraz sa tiež kladie na čítanie s porozumením. Čítanie s porozumením je kompetencia, potrebná pre žiakov nielen v rámci edukačného procesu, ale aj v bežnom živote, predpokladá tiež ďalšiu prácu s informáciami.

Úlohy v teste zo slovenského jazyka a literatúry overovali nielen vedomosti a zručnosti z kľúčových kompetencií daného predmetu, ale aj vyššiu kognitívnu úroveň myslenia prostredníctvom aplikácie predchádzajúcich znalostí v praktických úlohách, schopnosti prepájať získané vedomosti a informácie a schopnosti logicky uvažovať pri hľadaní správneho riešenia.

**OBŤAŽNOSŤ TESTOVÝCH ÚLOH
NA ÚROVNI ŠKOLY A SR**

T5-2019 Test zo slovenského jazyka a literatúry - SJ19T5

Poradie testovej úlohy	Kód školy	Zložka predmetu	Obťažnosť testovej úlohy na úrovni školy	Obťažnosť testovej úlohy SR	Rozdiel v obťažnosti testovej úlohy od obťažnosti SR
1	580502	4	72,4	70,6	1,8
2	580502	4	81,0	75,5	5,6
3	580502	4	74,1	69,1	5,0
4	580502	4	72,4	67,9	4,5
5	580502	4	58,9	54,9	2,0
6	580502	1	75,9	57,6	18,2
7	580502	1	60,3	39,7	20,6
8	580502	3	79,3	72,0	7,3
9	580502	4	75,9	63,4	12,4
10	580502	4	72,4	63,4	9,0
11	580502	3	55,2	44,7	10,5
12	580502	2	86,2	65,7	20,5
13	580502	1	91,4	87,1	4,2
14	580502	3	91,4	84,5	6,9
15	580502	4	81,0	71,6	9,4
16	580502	4	89,7	83,9	5,7
17	580502	4	89,0	64,1	4,9
18	580502	2	62,1	55,2	6,9
19	580502	3	87,9	76,4	11,5
20	580502	3	86,2	76,5	9,7
21	580502	1	72,4	54,9	17,5
22	580502	1	96,6	73,4	23,2
23	580502	1	48,3	48,0	3
24	580502	1	87,9	65,4	22,5
25	580502	1	53,4	33,2	20,2
26	580502	1	91,4	76,6	14,7
27	580502	1	67,2	68,4	-1,1
28	580502	1	79,3	49,8	29,5
29	580502	2	79,3	56,6	22,7
30	580502	3	75,9	72,5	3,4

Obťažnosť testovej úlohy			
Veľmi obťažná - obťažná	Stredne obťažná	Ľahká	Veľmi ľahká

Poradie testových úloh je podľa testovej formy A.

Zložka predmetu:

- 1 – Jazyk a komunikácia
- 2 – Komunikácia a sloh
- 3 – Čítanie a literatúra
- 4 – Čítanie s porozumením

Vyučujúce slovenského jazyka vyjadrili spokojnosť s dosiahnutými výsledkami žiakov 5. ročníka. Ale úlohy, ktoré vyšli v celkovom hodnotení obtiažnosti ako menej zvládnuté budú dávať do pozornosti na hodinách slovenského jazyka, aby žiaci dokázali podobnú úlohu úspešne vypracovať v budúcnosti. A samozrejme je potrebné konzultovať výsledky a jednotlivé úlohy s vyučujúcimi 1. stupňa, aby dokázali žiakov pripraviť na tieto typy úloh v 2. polroku školského roka. Keďže testovanie žiakov 5. ročníka je zamerané na ovládanie vedomostí a zručností 1. stupňa, je dôležitá táto spätná väzba hlavne pre vyučujúcich 4. ročníka.

Na záverečnom stretnutí klubu slovenského jazyka sa všetky členky vyjadrili pozitívne k práci v 1. polroku školského roka 2019/2020. Vzájomná výmena skúseností a názorov im pomáhala pri príprave hodín slovenského jazyka a literatúry. Rovnako pozitívne ohlasy sa objavili aj od žiakov vo vybraných ročníkoch. Hlavne žiaci so slabším prospechom uvítali hodiny venované dôkladnejšiemu upevneniu učiva, vyhovovala im práca s pracovnými listami. Takisto výukové materiály – prezentácie im prispeli k hlbšiemu fixovaniu daného učiva. Možno teda skonštatovať, že práca v rámci projektu splnila svoju úlohu.

Záver:

Zhrnutia a odporúčania pre činnosť pedagogických zamestnancov

Každé stretnutie obsahovalo porovnávanie skúseností vyučujúcich a zároveň odporúčania pre prax vo vybraných ročníkoch – ako zlepšiť úroveň a výsledky žiakov. Členky klubu sa počas školského roka podrobne venovali analýze interaktívnych a didaktických pomôcok pri nadobúdaní a upevňovaní vedomostí o slovných druhoch – ohybných aj neohybných. Nezabúdali ani na analýzu pravopisu pri jednotlivých slovných druhoch.

V syntaktickej rovine jazyka sa venovali efektívnemu využitiu jazykových hier, keďže učivo o skladbe patrí vo výuke slovenského jazyka k tým náročnejším. Veľmi sa osvedčili aktivizujúce metódy – najmä skupinová práca alebo práca vo dvojiciach, hlavne pri fixácii a upevňovaní učiva.

Vďaka týmto metódam sa darilo zapájať aj prospechovo slabších žiakov, ktorým sa čiastočne zlepšili výsledky vzdelávania.

Časť stretnutí bola venovaná slohovej rovine. V tejto rovine sa členky klubu zhodli na tom, že tvorením ústnych prejavov sa žiaci učia pohotovému vyjadrovaniu. Zároveň je veľmi dôležité využívať medzipredmetové vzťahy - každá odpoveď žiaka má byť ucelený slohový prejav. A samozrejme nezabudli ani na to, že dobrou prípravou na samostatné prejavy žiakov je výrazné čítanie a najmä umelecký prednes poézie a prózy, ktorý so žiakmi vybraných ročníkov precvičujú na hodinách čítania a literárnej výchovy (s dôrazom na dodržiavanie prozodických vlastností reči).

Na základe stretnutí a výmeny skúseností jednotlivých členov klubu možno zlepšovanie výsledkov slovenského jazyka a literatúry určite podmieniť používaním didaktických a interaktívnych pomôcok. Témy v slovenskom jazyku, s ktorými majú žiaci problémy pri osvojovaní, možno atraktívniť využívaním didaktickej techniky. Názornejšou formou je možné dosiahnuť kvalitnejší výklad a zároveň aj fixáciu vo vybraných ročníkoch.

Na základe výsledkov celoslovenského testovania žiakov piateho ročníka - v porovnaní s celoslovenským výsledkom, aj v porovnaní medzi jednotlivými triedami piateho ročníka našej školy dospeli vyučujúce slovenského jazyka a literatúry k záveru nepodceňovať prípravu na testovanie už v nižších ročníkoch. Je vhodné venovať sa rôznym typom cvičných testov, zvýšenú pozornosť venovať problémovým úlohám, ku ktorým je nevyhnutné sa opakovane vracieť, aby sa nejasnosti postupne odstraňovali. A aby sa zvyšovala percentuálna úspešnosť jednotlivcov, triednych kolektívov a v neposlednom rade aj úspešnosť školy.

Zlepšovaniu výsledkov a kompetencií žiakov pri používaní materinského jazyka nepochybne pomohol aj metodický materiál a pracovné listy, ktoré boli využívané vo vybraných ročníkoch.

11. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Jana Gičová
12. Dátum	30.01.2020
13. Podpis	
14. Schválil (meno, priezvisko)	RNDr. Miriam Melišová-Čugová
15. Dátum	03.02.2020
16. Podpis	